

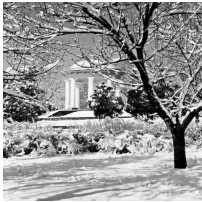
Ю. І. Гершов

Вознесенськ

ВОЗНЕСЕНЬСЬК – місто обласного підпорядкування [Миколаївської області](#), райцентр. Знаходиться у зх. частині обл., на р. Пд. Буг, за 89 км від обл. центру. Залізнична ст., автовокзал. Через місто пролягає автомобі. траса Миколаїв– Київ. Має автобусне сполучення з містами Первомайськ, Одеса, Кіровоград, Кривий Ріг, Вінниця. Площа 23 км². Насел. 42 634 особи (2001, складає 97,2 % до 1989), переважно українці. 1795 на місці колиш. запорозького зимівника Соколи за указом Катерини II розпочалося будівництво В. за проектом франц. інж. Франца де Волана як губерн. міста. 1795–97 – адм. центр Вознесен. намісництва, 1797–1803 – заштатне містечко Новорос. губ., 1803–17 – гол. станиця Бузького козац. війська. Від 1817 – заштатне місто Єлисаветгр. пов. Херсон. губ. Після скасування кріпацтва в місто потягнулися безземел. селяни; створ. підприємства: завод з ремонту с.-г. машин, свічк. завод, соледробарка, гончарні, виноробні підприємства. На поч. 20 ст. В. був повіт. містом і входив до складу Херсон. губ. 1912 побудовано залізницю Одеса–Бахмач, яка пройшла через В. 1920–23 – повіт. центр Херсон. (1920–22 – Микол.) губ., від 1923 – райцентр Микол. округи, від 1932 – Одес., 1944 – Микол. обл. 1938 В. отримав статус міста обл. підпорядкування. Жит. В. потерпали від голодомору 1932–33. Від 7 серпня 1941 до 24 березня 1944 – під нім.-фашист. окупацією. Гол. пром. підприємства: ЗАТи – «Возко», «Вікторія», «Аліса» (виробництво одягу та взуття), «Вознесен. взуттєве підприємство», «Вознесен. консерв. завод»; ВАТи – «Вознесен. хлібозавод», «Вознесен. сировкомбінат», «Вознесен. агропромтехніка»; колективні підприємства – «Вознесен. харчосмакова ф-ка», «Вознесен. друкарня»; меблеве підприємство «Інтер'єр». У В. працюють 5 буд. організацій та 4 транспорт. підприємства. Є 9 заг.-осв. шкіл, гімназія, заг.-осв. школа-інтернат, спец. школа-інтернат для дітей з вадами фіз. та розумового розвитку, 12 дитсадків, Центр дит. творчості і станція юних техніків, с.-г. ліцей, ПТУ, Вознесен. коледж Микол. аграр. університету; центр. рай. лікарня, станція швидкої допомоги, кризовий центр «Надія»; стадіон, ДЮСШ, спорткомплекс; [Вознесенський художній музей Є. Кибрика](#), [Вознесенський історичний музей](#), дит. муз. школа, школа мистецтв, 6 б-к, 4 Будинки культури, кінотеатр. Нар. колективи: духовий оркестр, оркестр нар. інструментів, драм. театр, ТЮГ, театр мініатюр, ансамбль укр. пісні. У місті виходять міська г. «День за днем» та рай. г. [«Вісті Вознесенщини»](#). Реліг. громади: 4 – УПЦ МП, 3 – УПЦ КП, 2 – євангел. християн-баптистів, адвентистів сьомого дня, свідків Єгови, юдейська. Серед пам'яток архітектури – ротонда (19

ст.) у парку ім. М. Островського. У В. народилися: академік НАНУ [Б. Буркинський](#), академік АН УРСР [А. Сапегін](#), д-р фіз.-мат. н. [С. Неділько](#), д-р с.-г. н. [Г. Турянський](#); прозаїк, публіцист [В. Савченко](#), поет [Л. Федорук](#), теоретик кіно, драматург [О. Вознесенський](#); скульптори [І. Андреолетті](#) та [В. Щербина](#), канд. мистецтвознавства [Р. Бернацька](#); засл. арт. УРСР [В. Бойко](#), нар. арт. УРСР [Д. Франько](#); тренер ([легка атлетика](#)) [І. Муренко](#).

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Слободянюк Б. Й. Вознесенськ: Нарис. О., 1978;
2. Вознесенськ: Інформ.-ілюстр. довід. Б. м., 1994;
3. Долина богини Дань. Вознесенск: Истор.-краевед. очерк. Вознесенск, 2001.

Бібліографічний опис:

Вознесенськ / Ю. І. Гершов// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-27404>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).